

Tid Tisdagen den 5 februari 2013 kl 16.30 – 18.00

Plats Bolindersalen, Tekniska nämndhuset

Justerat Torsdagen den 14 februari 2013

Per Ankersjö Katarina Luhr §§ 1-31, 33-37 Mikael Magnusson § 32

Närvarande

Beslutande ledamöter:

Per Ankersjö (C) ordföranden

Katarina Luhr (MP) vice ordföranden §§ 1-31, 33-37

Jonas Nilsson (M)

Torbjörn Erbe (M)

Per Ola Bosson (M)

Nils Ingelström (M)

Karin Karlsbro (FP)

Mikael Magnusson (S)

Åsa Wester (S)

Mats E. P. Lindqvist (MP) §§ 1-31, 33-37

Tjänstgörande ersättare:

Charles Berkow (MP) § 32

för Katarina Luhr (MP)

Belinda Hellberg (MP) § 32

för Mats E.P. Lindqvist (MP)

Anders Thureson (M)

för Helena Levy (M)

Fredrik Canerstam (S)

för Rana Carlstedt (S)

Sara Stenudd (V)

för Stellan F Hamrin (V)

Ersättare:

Viktor Strååt (M)

Andreas Lundin (M)

Frida Johansson Metso (FP)

Per Johansson (FP)

Simon Palme (C)

Måns Lönnroth (S)

Charles Berkow (MP) §§ 1-18, 20-31, 33-37

Belinda Hellberg (MP) §§ 1-31, 33-37

Tjänstemän:

Förvaltningschefen Gunnar Söderholm, Annkristin Axén, Arne Jamtrot, Daniel Persson, Douglas Lindström, Ellinor Fiebranz Andersson, Emily Tjäder, Emma Hedberg, Gunilla Hjort, Gustaf Landahl, Helena Storbjörk-Windahl, Håkan Andersson, Luis Lopez, Maria Svanholm, Mika Hakosalo, Pia Winbladh Högfors och Örjan Lönngren samt borgarrådssekreteraren Albin Ring.

§ 36

Kemikalieplan för Stockholm

Resultat från förstudie om kemikaliekraV i upphandling och förslag till vidare arbete

Dnr 2013-592

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M) och Karin Karlsbro (FP):

- 1 Godkänna förstudierapporten
- 2 Uppdra åt förvaltningen att arbeta vidare med framtagandet av kemikalieplan för Stockholm enligt detta beslut
- 3 Uppdra åt förvaltningen att återkomma till nämnden med ett förslag till kemikalieplan under hösten 2013
- 4 Därutöver anföra följande

Arbetet med att minska förekomsten av kemikalier och gifter i stadens olika miljöer är angeläget och kräver ett samlat och målinriktat arbete.

I samband med kommunfullmäktiges antagande av Miljöprogram för Stockholm 2012-2015 i december 2011 gavs miljö- och hälsoskyddsnämnden i uppdrag att ta fram ett förslag till kemikalieplan för Stockholm. Upprinnelsen till uppdraget är att det under remissrundan av miljöprogrammet framkom önskemål från framförallt stadsdelsnämnderna om vägledning kring hur staden ska arbeta med och följa upp delmålen på området giftfria varor och byggnader. Den förstudie som nu presenteras för nämnden understryker också detta behov.

Syftet med kemikalieplanen förklarades vara att utstaka en strategi för hur staden på ett samlat och resultatnriktat sätt bör arbeta med frågan och svara upp mot de önskemål om vägledning och uppföljning som remissinstanserna inom staden efterlyste. Nämnden anser att det förslag till disposition som presenteras i förstudierapporten förefaller korrespondera väl med detta syfte, men vill ändå i sammanhanget understryka vikten av att ta fasta på de synpunkter och önskemål från de delar av staden som ska tillämpa kemikalieplanen i sina verksamheter så att slutprodukten blir så konkret och användbar som möjligt.

I miljöprogramsärendet nämns även vikten av att så långt som möjligt samordna arbetet med andra offentliga aktörer så att en enhetlighet, förutsägbarhet och effektivitet i miljöarbetet på kemikaliesidan gentemot såväl externa som interna aktörer kan uppnås. Ett exempel som nämns i ärendet är den kemikalieplan som Göteborgs stad för närvarande arbetar med att ta fram. Nämnden vill därför erinra förvaltningen om att ta till vara på möjligheten till samarbete med andra kommuner och offentliga aktörer i syfte att undvika dubbelarbete och utbyta kunskaper och erfarenheter på området, samt, där det är lämpligt, eftersträva enhetlighet.

Eftersom kemikalieplanen har stor betydelse för stadens övergripande kemikaliearbete och syftar till att underlätta måluppfyllelsen i miljöprogrammets

andra kapitel anser nämnden att det är av stor vikt att införandet av kemikalieplanen inte drar ut på tiden. Nämnden anser därför att ett förslag till kemikalieplan bör presenteras nämnden tidigare än förslaget i förstudierapporten.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 8 januari 2013. Kontoret föreslår att Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt följande:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner förstudierapporten
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden uppdrar åt förvaltningen att arbeta vidare med framtagandet av kemikalieplan för Stockholm enligt förslaget

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M) och Karin Karlsbro (FP) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP) och Sara Stenudd (V) föreslår att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.
- 3) Mikael Magnusson m.fl. (S) föreslår att miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att
  1. Godkänna förstudierapporten
  2. Uppdra åt förvaltningen att återkomma till nämnden med förslag till kemikalieplan under hösten 2013
  3. Och därutöver anföra följande:

Offentlig – och privat – upphandling med stringenta kemikaliekrav kan på sikt få lika stor innovationsdrivande betydelse som miljöskyddslagen på sin tid fick för industrins miljöskydd.

Förvaltningens förslag är bra och kan därför - rätt utvecklat – få mycket stor betydelse för svensk kemikaliepolitik. Men detta arbete kommer att ta tid – det tog trettio år för svensk industri att driva ned utsläppen till – i stort sett - ofarliga nivåer. Förvaltningen bör därför arbeta med tydliga etapper.

Den första etappen måste handla om barns och ungdomars hälsa. Förvaltningen måste därför utveckla en metodik för att kunna bestämma vilka varor som ger störst bidrag till barns och ungdomars exponering av olämpliga kemikalier. För dessa varor skall stadens krav både för egen upphandling och för upphandling av tjänster där sådana varor kan förekomma i princip följa CHEMSEC:s SIN-lista. EU-kommissionen har nyligen uttalat att SIN-listan är just innovationsdrivande.

Beslutsgång

Ordföranden Per Ankersjö (C) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M) och Karin Karlsbro (FP).

Reservation

Vice ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP) och Sara Stenudd (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till kontorets förslag.

Mikael Magnusson m.fl. (S) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av vice ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP) enligt följande:

Mer än ett år har gått sedan allianspartierna utlovade en kemikalieplan. Vi ser nu förstudien till en plan, en förstudie som kanske borde tagits fram som grund innan själva planen lanserades.

De senaste 50 åren har nyproduktionen av kemikalier i världen ökat betydligt och vi utsätts för allt fler kemikalier i vår vardag. Nya potentiellt riskfyllda kemikalier tillkommer ständigt och ju fler sorters kemikalier vi exponeras för desto större är risken för att cocktaileffekter uppstår där olika ämnen kan potentiera varandra och ge upphov till nya risker. Att ta fram en kemikalieplan för Stockholms stad ligger i linje med det nationella miljömålet att skydda människor och miljö från skadliga kemikalier och vi anser därför att arbetet med planen måste prioriteras. Åtgärder måste börja genomföras redan nu då det är ett tidskrävande, dyrt och svårt arbete att fasa ut farliga ämnen. Ärendet innehåller många viktiga punkter för stadens kemikaliearbete och vi har förståelse för att arbetet med att ta fram en plan och att sedan implementera punkterna i staden kan dröja, Vi anser därför att vissa delar av kemikaliearbetet inom stadens verksamhet bör prioriteras och påbörjas redan nu.

Vi har tidigare lagt förslag om giftfria förskolor. Då barn som fortfarande växer och utvecklas kan vara mer känsliga för skadliga kemikalier anser vi att arbetet med att ge barn en giftfri miljö måste påbörjas redan nu. Vi anser att en checklista för giftfria förskolor och skolor ska tas fram och att arbetet med att fasa ut skadliga ämnen i miljöer där barn vistas ska påbörjas redan nu. Finns det indikationer på att mark som används för barns lek innehåller gifter ska marken undersökas och sanering påbörjas snarast. Informationen till invånarna om skadliga kemikalier måste öka, och tydliga riktlinjer och uppföljning av stadens kemikaliearbete inom ramarna för exempelvis Stockholms miljöprogram måste implementeras. Vi tycker inte heller att det är tillfredsställande att kemikaliekrav idag ställs i varierande utsträckning i stadens upphandlingar. Kemikaliekrav bör ställas genomgående. Det är därför inte heller acceptabelt att upphandlingarna upplever en osäkerhet kring hur frågan om kemikalier ska prioriteras i förhållande till andra faktorer. Beslut om upphandling av varor med särskilt farliga ämnen kan öka oönskad exponering för våra barn och ge konsekvenser långt in i framtiden.

Vad beträffar tillsyn vill vi påpeka möjligheten till en aktivare hänvisning till miljöbalkens allmänna hänsynsregler som kunskapskravet och ersättningsprincipen.

För detta arbete är det viktigt att det finns tillräckliga resurser nu, men vi ser även ett stort behov av resurser för ett kontinuerligt arbete med Stockholms kemikalieplan där vi anser att det är av största vikt att specialistkompetens finns

tillgänglig och behålls inom miljöförvaltningen för ett hållbart och långsiktigt kemikaliearbete inom staden.

Vid protokollet
Ellinor Fiebranz Andersson

Rätt utdraget intygar:
